

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Наукове товариство студентів, аспірантів,
докторантів і молодих вчених СумДУ

ПЕРШИЙ КРОК У НАУКУ

Матеріали
ІХ студентської конференції
(Суми, 25 лютого 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

АНАЛІЗ ПРИЧИН ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НАСЛІДІВ РІЗКОГО ПІДВИЩЕННЯ МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УКРАЇНІ

Ковалевський М. М., учень 11-А класу КУ ССШ I-III ступенів №7

У грудні 2016 року в Україні уряд приймає рішення підвищити з 1 січня 2017 року мінімальну заробітну плату до 3200 грн. Це надзвичайно важливе рішення для економіки держави з високим рівнем тіньової економіки, значною інфляцією. Мінімальна зарплата має важливе значення для ринку праці. Її в Україні традиційно розглядали як соціальний стандарт, що покращує позиції працівників з низькою зарплатою. Спробуємо оцінити цей крок уряду.

Мінімальна зарплата – мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці. Загалом МЗП покликана знизити рівень бідності працівників. Вона покращує життя малокваліфікованих робітників, оскільки роботодавці змушені сплачувати зарплату, не нижчу за мінімальну. Тим часом МЗП в Україні була засобом мінімізації сплати податків тих, хто працює в тіньовому секторі економіки. Згідно з даними минулого року, в Україні близько 47 тисяч керівників компаній декларували свою зарплату в межах 1500 гривень. Підвищення МЗП можна пояснити необхідністю зменшити рівень тіньових зарплат. Проте, це не забезпечує навіть визнаного державою прожиткового мінімуму для працездатних. У Кабміні не приховують, що переймалися переважно тим, щоб змусити приватний бізнес менше приховувати фонд зарплати й більше відраховувати до бюджету, зменшити потребу у субсидіях населення. Ймовірно, депутати бажають перестрахуватись на випадок виборів, загасити негативний ефект від підвищення заробітної плати чиновникам, публікації е-декларацій.

Міністр соціальної політики А. Рева висловився: «Українці витрачають 50% доходів на харчування, а німці – менше 15%, тому що вони їдять менше за українців. У Німеччині мінімальна заробітна плата 1500 €, а в Україні – 100 €, це в 15 разів менше». Різниця в зарплаті – колосальна, а ціни майже однакові. Таку МЗП в євро, як зараз українці мали 5 років тому. Отже, насправді через знецінення гривні заробітні плати робітників майже не зросли.

Підвищення заробітної плати впливає на розмір податків: ЄСВ, податок на нерухомість, мінімальний розмір статутного капіталу акціонерного товариства, сплату при порушенні авторського права, окремі судові збори, відкриття справи про банкрутство та грошову винагороду арбітражного керуючого, окремі штрафи.

Підвищення мінімальної заробітної плати підвищує рівень реальних доходів громадян, тому їх купівельна спроможність, життєвий рівень повільно, але, зростають. Внутрішній попит в країні зростає – це активізує розвиток вітчизняної економіки. Найменш забезпечені, тепер уже з новими доходами споживатимуть більше, при чому перевагу нададуть вітчизняним товарам. Зростання споживчого попиту вплине на ВВП у 2017 році. Національний банк оцінив «споживацький ефект» у 0,5 %, а загалом зростання економіки, складе до 3%.

Негативний вплив підвищення мінімальної заробітної плати: поглиблює невідповідність в оплаті праці між кваліфікованими та некваліфікованими робітниками, збільшує розрив між розмірами пенсій та мінімальною заробітною платою, зростання соціального напруження, посилення інфляції. Після ухвалення бюджету, за два тижні 129 тис. підприємств подали заявки на закриття через податковий тиск. Разом з тим, прогноз НБУ буде реалізований лише в офіційному секторі. Бо більшість працівників перейдуть в неформальний. Не обійдеться без переведення на неповну зайнятість. Підприємці не встановлюють зарплату 3200 для того, щоб уникнути великого податку, а також скорочують людей. У листопаді було зареєстровано 338 тис. безробітних, що на 22 тис. більше, ніж місяцем раніше. Інфляція 2017 року складає до 10%. Якщо ринок праці є конкурентний, то встановлення мінімальної заробітної плати на рівні, вищому від ринкового, може спричинити безробіття, оскільки фірми зменшуватимуть попит на працю; водночас вища зарплата заохочує робітників пропонувати більшу кількість праці. Збільшиться навантаження на Держслужбу зайнятості та Фонд соцстрахування. Працівники здебільшого постраждають у частині втрати соціальної складової зайнятості.

Науковий керівник: Ткаченко Наталія Миколаївна, учитель географії та економіки КУ ССШ I-III ступенів №7